

ALLMÄNT UTTALANDE

Datum: 2018-10-22

AU 1/2018 – Angående det eventuella användandet av allmänna spärrlistor för marknadsundersökningsbranschen

Sammanfattning

ERM konstaterar i sitt allmänna uttalande att det inte finns något behov av allmänna spärrlistor för undersökningsbranschen.

Referat

ICC/ESOMAR International Code on Market, Opinion and Social Research and Data Analytics

Article 10 - Legal responsibility

Researchers must conform to all applicable international and national laws, and local codes of conduct and professional standards or rules.

Bakgrund

En vanlig fråga till ERM är om man som respondent på ett enkelt sätt ska kunna tacka nej till att bli uttagen till att delta i en undersökning, liknande de NIX-listor som existerar för marknadsföringsbranschen. Frågan har ställts ytterligare på sin spets genom införandet av den allmänna dataskyddsförordningen (EU 2016/679 ("GDPR")) den 25 maj 2018. Genom införandet av GDPR stärktes individens rätt till att kunna begränsa samt invända mot behandlingen av dennes personuppgifter i artiklarna 18 och 21. Med anledning av att den här typen av frågor är relativt vanliga ger ERM härmed följande allmänna uttalande för vägledning i frågan.

Allmänt uttalande

Etiska Rådet för Marknadsundersökningar, ERM, har till uppgift att övervaka att

ICC/ESOMARS:s Internationella regler för marknads- och samhällsundersökningar ("Reglerna") efterlevs av aktörer i branschen.

Av ICC/ESOMAR:s Internationella regler framgår det på ett flertal punkter att man påpekar att organisation som genomför undersökningar måste handskas varligt med individers personuppgifter, informera individen om hur de kommer att användas när de samlas in i undersökningssyfte och endast får använda dem på ett sätt som individen är medveten om (se exempelvis Artikel 4 i Reglerna). Samtidigt framgår det även i reglerna att ett undersökningsföretag måste följa de lagar och regler som gäller för den marknad där man agerar (artikel 10).

I GDPR framgår det tydligt att en individ ska vara medveten om hur dennes uppgifter behandlas och denne har rätt att begränsa/invända mot dess behandling, artiklarna 12, 18 och 21. Vidare måste varje organisation som behandlar personuppgifter kunna hänföra denna behandling till en rättslig grund, vilka återfinns i artikel 6. När det gäller undersökningsbranschen är denna grund, beroende på om parten som vill genomföra undersökningen är aktiv inom offentlig eller privat sektor, att vara allmänt intresse (artikel 6.1.e GDPR) eller legitimt intresse (artikel 6.1.f GDPR). Ser man vidare till artiklarna 18 och 21 i GDPR står det klart att varje individ ska ha rätt att hindra användning av dennes personuppgifter om behandlingen sker på grund av allmänt eller legitimt intresse.

När det gäller undersökningsbranschen finns det ett intresse att nå en grupp av individer som representerar antingen befolkningen som helhet eller en viss grupp av befolkningen om det som undersöks endast berör denna grupp. Därför är det av yttersta vikt att man från undersökningsbranschens sida kan kontakta tillräckligt många individer som återfinns i gruppen för att man ska kunna uppnå ett statistiskt korrekt resultat. För just detta syfte kan man finna ett undantag från att respektera individers rättigheter som återfinns artiklarna 18 och 21 GDPR, nämligen artikel 89.2 GDPR. Där anges det att man för statistiska ändamål kan bortse från artiklarna 18 och 21 så länge man har tillräckliga skyddsåtgärder på plats som hindrar dess vidare spridning. Detta innebär att en organisation eller ett företag kan i undersökningssyfte, för statistiska ändamål, göra ett urval ur befolkningen utan att ta hänsyn till om individen vill det eller inte.

Dock måste den part som genomför undersökningen respektera den individ som undanber sig framtida kontakt eller deltagande i den undersökning för vilken individen kontaktades enligt artikel 4.v i Reglerna.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis får en individs personuppgifter behandlas utan att denna kan invända mot detta för att man ska kunna säkerställa att undersökningen kan få ett underlag som motsvarar kraven i enlighet med ett statistiskt vederlagt underlag för undersökningen. Individens rättigheter kommer däremot att skyddas genom att denne har rätt att begränsa eller invända mot att dennes uppgifter kommer att behandlas vidare inom just den undersökningen.

Mot bakgrund av ovan nämnda konstaterar ERM att det inte finns något behov eller rättsligt krav på att införa generella spärrlistor för undersökningsbranschen i enlighet med de som återfinns för marknadsföringsbranschen.

Detta uttalande har beslutats enhälligt av samtliga styrelseledamöter i Etiska Rådet för Marknadsundersökningar (ERM).



Axel Tandberg
(Ordförande)



Magnus Pettersson
(Sekreterare)